

OBSAH

ÚVOD	9
1 K POJMOSLOVÍ KNIHY	15
Organická modernita	15
Ekologicky šetrné tendence v československém urbanismu a územním plánování (1918–1968)	18
2 MEZI MĚSTEM A KRAJINOU (1918–1938)	21
2.1 Doba meziválečná	21
2.1.1 Proměny krajiny a měst I.	22
2.1.2 Instituce ve 20. a 30. letech	26
Apendix I: Zahradní města, inženýrské stavby a krásy domoviny (1908–1917)	30
2.2 Plánování prostředí v mladém státu	35
2.2.1 Účelná, zdravá a krásná města	35
2.2.2 Národní upravovací plán	37
2.2.3 Lásky k domovině a veřejné dobro	39
2.2.4 Plánovat a chránit	42
2.2.5 Perspektivy urbanismu	43
2.2.6 Regionálním plánováním k biotechnické době	44
2.3 Plánováním proti krizím	47
2.3.1 Starší generace: mírné naléhání	48
2.3.2 Soulad ochrany přírody s rozvojem průmyslu a hospodářství	49
2.3.3 Mladší generace: v zájmu města a krajiny	51
2.3.4 Moderní trendy v zahraničí	55
2.3.5 Urbanizace, nebo desurbanizace?	58

Apendix II: Organický přístup v architektuře	59
2.4 Shrnutí meziválečného období	60
3 OD DIKTATURY K LIDOVÉ DEMOKRACII (1939–1949)	67
3.1 Doba válečná a poválečná	67
3.1.1 Proměny krajiny a měst II.	68
3.1.2 Právní předpisy a instituce ve 40. letech	69
3.2 První vlna ekologicky šetrných přístupů	76
3.2.1 Modernita biofóbní, nebo biofilní?	76
3.2.2 Pestří inženýři	80
3.2.3 Biologové a ochránci přírody za války	84
3.2.4 Architektonický humanismus	87
3.2.5 Biologický universalismus	90
3.2.6 Spacialismus: smíření techniky s přírodou	94
3.2.7 Obytná krajina a pannaturalistický socialismus	97
3.2.8 Země krásná	101
3.2.9 Hnutí za novou krajinu	103
3.3 Shrnutí válečného a poválečného období	105
4 MEZI VČEREJŠKEM A ZÍTŘKEM (1950–1959)	111
4.1 Doba lidové demokracie	111
4.1.1 Proměny krajiny a měst III.	112
4.1.2 Právní předpisy a instituce v 50. letech	114
4.2 Úpadek a obrození	123
4.2.1 Tiché období	123
4.2.2 Aktivní brněnský ústav	125
4.2.3 Krajina a sídliště	128
4.2.4 Rady geologa	129
4.2.5 Rajónové a biologické plánování	130
4.2.6 O zdobnictví a zbytečnostech v architektuře	131
4.2.7 Rozkol mezi teorií a praxí	133

4.2.8 Brněnská skupina pokračuje	134
4.2.9 První rajónové studie rekreačních oblastí	136
4.2.10 Krajinní biologové a zahradní architekti	137
4.2.11 Rok 1959	139
4.3 Shrnutí padesátých let	140
5 „ZELENÁ“ ŠEDESÁTÁ (1960–1968)	145
5.1 Doba socialistická	145
5.1.1 Proměny krajiny a měst IV.	146
5.1.2 Právní předpisy a instituce v 60. letech	148
5.2 Boom ekologické šetrnosti (?)	157
5.2.1 Biologické a krajinářské plánování	157
5.2.2 Krajinářská architektura	161
5.2.3 Město v zeleni	165
5.2.4 Odkrývání fikových listů	167
5.2.5 Tvorba komplexního životního prostředí	169
5.2.6 Organický region a rekreační krajina	173
5.2.7 Brněnské zónování	178
5.2.8 Systémový přístup	181
5.2.9 Rok 1967	187
Apendix III: Po roce 1968	188
5.3 Shrnutí šedesátých let	189
ZÁVĚR	195
Přístupy, hodnoty a skryté předpoklady	195
Organické modernity	198
Další badatelská témata	201
RESUMÉ / SUMMARY	203
POUŽITÉ ZKRATKY	211

POUŽITÉ ZDROJE	213
PŘÍLOHY	235
Příloha č. 1: Seznam dobových periodik	237
Příloha č. 2: Soupis vybraných ekologicky šetrných projektů, studií a plánů (1909–1969)	239
Příloha č. 3: Medailony vybraných architektů, inženýrů a přírodovědců	243
Ctibor Blatný	243
Gorazd Čelechovský	244
Otokar Fierlinger	247
Bohuslav Fuchs	251
Edvard Galuszka	252
Karel Honzík	254
Emanuel Hruška	255
Jaromír Klika	260
Milan Kodoň	262
Jindřich Krise	263
Ladislav Kubík	265
Otakar Kuča	266
Jindřich Kumpošt	268
Zdeněk Lakomý	270
Rudolf Maximovič	272
Alois Mikuškovic	273
Antonín Pfeffer	275
Silvestr Prát	276
Josef Karel Říha	277
Stanislav Semrád	281
Jaroslav Vaněček	282
Jaroslav Veselý	284
Vladimír Zákřejs	285
Quido Záruba	288
Emil Zimmerler	289
Ladislav Žák	290
JMENNÝ REJSTŘÍK	295